No. 1720 Zaterdag 16 December 1916. 33ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— met vooruitbetaling.

BUREAU VAN DIT BLAD
Waterkant No 4, Overzijde.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

Wettelijke Dwang.

De grootste moeilijkheid waarmede de Polikliniek te kampen zal hebben, zeer zeker in het begin, is de vrees voor ruchtbaarheid.

De Publieke Schaamte voor het kwaad zelf is, helaas, niet zoo groot als de vrees voor het publiek worden, dat men geïnfecteerd is.

Voor deze vernederende ziekte schaamt men zich, gelukkig, nog.

En nu zal het uiterst moeilijk zijn dit geheim te houden, als men onder behandeling komt in een Publieke Instelling.

Een afdoend middel is zich te onthouden en niet de oorzaak der besmetting te stellen uit vrees voor de gevolgen.

Die vrees aan te wakkeren is mede het doel der Polikliniek en van het grootste belang voor haar onmiddelijk doel: het verbeteren der Openbare Gezondheid, al mag niet uit het oog worden verloren, dat om een nog veel hooger doel: verheffing van het zedelijk gehalte der bevolking, men het volk moet zien af te houden van een kwaad, dat zulke verderfelijke gevolgen heeft voor het algemeen welzijn.

De vrees voor publiciteit bij behandeling in de Polikliniek is echter niet geheel ongegrond.

Van de noodige discretie van andere verpleegden en het verplegend personeel zal bijna alles afhangen.

Hoe daarin te voorzien?

Wij stippen dit even aan, omdat wij dezer dagen zeer veel daarover hebben hooren spreken.

Is dit ruchtbaar worden te voorkomen, dan zal voor het welslagen der Polikliniek al veel gewonnen zijn.

Dr. DEN HOUTER ziet nog een andere moeilijkheid:

„Vooral in het begin, als de heilzame werkkring der polikliniek nog niet voldoende bekend is, zal men vaak moeite hebben patiënten te houden gedurende den soms vrij langen duur hunner ziekte; sommigen zullen weigeren opgenomen te worden, anderen zullen wegloopen enz.

Maar dit alles is nog geen reden om aanstonds tot wettelijke dwang maatregelen over te gaan.

Wetsdwang, niet gesteund door volksovertuiging en rede werkt zelden uit wat men er mogelijk van verwachtte. En vooral in zake bestrijding van besmettelijke geslachtsziekten, zoo nauw aan de prostitutie verwant, zal men liefst zooveel mogelijk door voorlichting, overreding, moreelen drang enz. trachten te bereiken. zeker in de eerste plaats op Curaçao, waar nog zooveel ter betere voorlichting van het publiek te doen valt.

Maar naast en na dit alles moet er ruimte gelaten worden voor wettelijken dwang.

In Nederland heeft een burgemeester de bevoegdheid, bij pest, cholera, vlektyphus en pokken, zieke en van besmetting verdachte personen te doen isoleeren, ontsmetten, verplegen enz. in eene door hem aangewezen inrichting.

Die bevoegdheid, aan zekere regelen gebonden, bestaat door het telkens vernieuwen van een Koninklijk besluit vrijwel onafgebroken.

En nu ben ik vast overtuigd, dat noodig gebleken dwingende overheidsbemoeiing bij besmettelijke geslachtsziekten, in diezelfde richting kan geleid worden, eventueel met beroep op den Gouverneur of op een ander gezag, om belanghebbenden het recht van appèl niet te ontnemen. Ook ware straf te bedreigen tegen hen, die, wetende dat zij besmet zijn, geslachtsgemeenschap hebben.

Men schept dan gelijk recht voor man en vrouw, rijk en arm, blank en donker, voor allen, wier besmettelijke geslachtsziekte hen in meerdere of mindere mate tot een gevaar voor het algemeen stempelt; en ik zie niet in waarom voor deze zieken, die het toch voor de meerderheid door eigen toedoen zijn, een sterker beroep op persoonlijke rechten en vrijheden moèt gelden dan voor lijders aan pokken, pest enz., in het moederland en voor leprozen hier.

Ongetwijfeld zal eene wettelijke regeling, als hierboven werd aangestipt, ook hare schaduwzijde hebben, maar het is te minder noodig om hierop thans dieper in te gaan, omdat invoering eener zoodanige regeling niet in de eerste plaats wordt voorgesteld.

Slecht was het gewenscht er op te wijzen, dat in de toekomst zulk een wettelijke voorziening noodig kon blijken en dat er dan geen principiëel bezwaar tegen behoeft te bestaan.

De bescherming van jonge meisjes, die aan verkrachting worden overgegeven en het bestraffen van hen, die speculeeren op de armoede en de ondeugden van de ouders dier kinderen, is zeker wel in de eerste plaats plicht der Overheid; invoering en strenge toepassing van wettelijke en politiemaatregelen is daartoe noodig.

Maar ook mag vertrouwd worden, dat de publieke opinie, eenmaal ernstig op dit groote kwaad opmerkzaam gemaakt, zich daartegen zal keeren, met al de kracht waarover zij beschikt.

Het is bekend genoeg, dat er een nauwe connexie bestaat tusschen prostitutie en alcohol, maar het is niet zoo algemeen bekend, dat de alcohol, bij hen, die zich met prostituées ophouden, bijzonder vatbaar maakt en voorbeschikt voor besmettelijke geslachtsziekten.

Ook in dit opzicht is matigheid eene groote deugd en al wat kan geschieden om het alcoholgebruik te verminderen — hooger accijns, minder plaatsen van vergunning, vroege sluitingsuren enz., — vermeerdert niet alleen volkskracht en welvaart, maar vermindert het gevaar voor venerische ziekten.

Verbetering van woningtoestanden in het complex van nauwe straten in de Punda, waar een aantal prostituées wonen, kan beter bij eene bespreking der volkshuisvesting worden behandeld, want ik heb niet de overtuiging, dat het der prostitutie zou schaden, indien hare dienaresses meer ooglijke en aangenamer verblijven hadden dan de onbeschrijfelijk ellendige krotten, waarin zij nu vaak wonen.

Dat kwakzalvers- aankondigingen en middelen, niet het minst op het gebied der besmettelijke geslachtsziekten, kwaad stichten is van algemeene bekendheid, maar ik geloof niet, dat nu reeds het voor Curaçao geschikte oogenblik aangebroken is, om daaraan door wettelijke bepalingen paal en perk te stellen.

Hoofddoel is thans om de polikliniek ingang te doen vinden, zoo mogelijk met aller hulp en sympathie.

Daarentegen zal de wettelijke bestrijding van kwakzalversmiddelen en van de aanprijzing daarvan een verzet verwekken, waarvoor men te zijner tijd wel niet wijken mag, maar dat, thans ontketend, aan het hoofd doel zoude afbreuk doen."

De Thuisreis van de schipbreukelingen van de „Karlsruhe."

I.

Behalve het verhaal van kapitein-luitenant AUST is kort daarop nog een ander verhaal verschenen, al. van den oudsten officier van de *Karlsruhe*, die de ramp overleefde, van de korvet-kapitein STUDT, getiteld: „*S. M. S. Karlsruhe*" en verschenen in de *Dieterichsche Verlagsbuchhandlung Th. Welcher, Leipzig* (178 S, 2,50 mark. Uit beide interessante verhalen, die elkander aanvullen, geven wij het vervolg van ons vorig art. over de thuisreis van de bemanning van de *Karlsruhe* Uit dat verhaal zal men tegelijk de oplossing vinden van het misterie, waarom het vergaan van de Karlsruhe door de Duitsche regeering zoolang verborgen en geheim is gehouden.

„Het zoeken naar schipbreukelingen en eenig overschot van den gezonken kruiser moest reeds den volgenden dag als geheel doelloos worden opgegeven.

De vraag was: Wat nu te doen? Het antwoord was niet moeilijk. Een dubbele gedragslijn was ons voor de naaste toekomst voorgeschreven. Wij moesten trachten zoo spoedig mogelijk ons zelf en de geredde manschappen weer in dienst te stellen van het vaderland.

Tweedens moesten wij het vergaan van de *Karlsruhe*, waarvan de Engelschen gelukkig onmogelijk iets konden weten, zoolang mogelijk geheim zoeken te houden. Het was zeer onzeker of een nieuw Duitsch eskader zou *uitzeilen*. Tot zoolang was in geen geval een andere kruiser beschikbaar om de plaats van onzen kruiser in te nemen. Zoo zou de ondergang van de *Karlsruhe*, als dit bekend werd, voor de Engelschen een groote opluchting zijn, maar tevens de gevolgen van onzen arbeid met één slag vernietigen. Gelukte het ons echter het vergaan van ons schip verborgen te houden, dan moest de angst onder de Engelsche marine nog maanden lang blijven voortduren.

Aanzienlijke Engelsche strijdkrachten zouden dientengevolge gedurende al dien tijd feitelijk voor niets worden bezig gehouden, wat ook eventueel aan ons eskader zou ten goede komen. De gedachte aan een vereeniging met dit eskader lieten wij spoedig varen. Wij waren het er zeer spoedig over eens, dat wij ons naar Duitschland een weg moesten banen. Voor de uitvoering van dit plan stonden verschillende wegen open. Wij konden ofwel een neutrale haven ergens in Amerika binnenloopen, en dan moest ieder van ons verder op eigen risico en gelegenheid trachten den juisten weg te vinden. Ofwel wij konden met eigen stoomboot direct naar Europa en beter nog direct naar Duitschland zelf doorstoomen.

Na kort beraad besloten wij tot het laatste. Want om van uit Amerika naar Duitschland te komen was zeer twijfelachtig. Het ontbrak ons aan de noodige kleedingstukken. Ons uiterlijk voorkomen was zoo opvallend, dat het ons zeker aan het gevaar van herkend en geïnterneerd te worden blootstelde. Ook was ons uit courantenberichten bekend geworden, dat de Engelschen er niet tegenopzagen, Duitsche onderdanen of verdachte personen zelfs aan boord van neutrale schepen gevangen te nemen. Een belangrijke factor was het feit, dat zoodra wij in een neutrale haven binnenliepen, wij ook onmogelijk langer het vergaan van onzen kruiser konden verborgen houden. Zelfs aangenomen dat het ons allen, over de 100 man sterk, zou gelukt zijn een absoluut stilzwijgen te bewaren, — doch de ondervinding heeft geleerd, hoe ontzettend moeielijk dat is, — zoo konden we toch in geen geval zulks van het groot getal Chineezen, die aan boord van de *Indrani* waren, verwachten. Deze laatste overweging gaf den doorslag.

De geheele geredde bemanning bestond uit 17 officieren, 17 dekofficieren en 112 onderofficieren en manschappen. Wij zouden al deze manschappen wel over de beide gekaapte schepen, de *Indrani* en de *Rio Negro* hebben kunnen verdeelen. Wanneer de eene dan in beslag genomen zou zijn, dan bestond er althans voor den anderen nog kans er zich door heen te slaan. Doch indien de Engelschen beide booten zouden bemachtigen, — wij waren volkomen weerloos en zonder wapenen — was dat een prachtige vangst voor hen, en dat gunden wij hen niet.

Daarom besloten we de *Indrani* te laten zinken, na te voren onze voorraad kolen en proviand nog eens duchtig te hebben aangevuld, zoodat wij met zeer zuinig verbruik voor den langen tocht konden toekomen.

Toen stevenden wij met een vaart van hoogstens 8½ zeemijl per uur met onzen *Rio Negro* naar het Noorden met het doel om langs de kust van Ierland naar een der havens van Noorwegen koers te zetten. Over dezen tocht, *die vier weken duurde*, deelen de beide schrijvers allerlei interessante bijzonderheden mede.

Deze tocht gelukte, in het Zuiden mede ten gevolge der groote zorgeloosheid der Engelschen, in het Noorden bovendien door de medewerking van het weer, dat ons een storm toezond, zoo hevig, dat men het zijn ergsten vijand niet kan toewenschen. Ons oud schip, ofschoon het ten laatste met niet meer dan slechts 7.2 zeemijl per uur door het water voortkroop, hield zich echter ook in dien storm voortreffelijk, terwijl de Engelschen klaarblijkelijk er voor bedankten zich aan de grillen van Neptunus bloot te stellen.

Op die lange vaart ontbrak het van tijd tot tijd niet aan aangename verpoozingen. Hoe meer wij het midden van den Atlantischen Oceaan naderden, des te harder begonnen de vonken van het Marconie-toestel te knetteren.

Het is wel jammer, dat men op een scheepsstation niet in staat is, de richting en afstand van den afzender van een Marconiebericht te bepalen. In den nacht van den 18 op den 19 November berichtte onze Marconist: Een Engelsch oorlogsschip telegrafeert in onze onmiddelijke nabijheid en *zeven* andere stations in den omtrek antwoorden. Dat kon dus alleen een vlaggeschip zijn, dat de eenheden van het eskader onder zijn bevel een of andere bericht toestuurde.

Misschien waren het wel de kruisers die naar het Zuiden gingen, om ons kruiser-eskader op te zoeken. In ieder geval konden wij met ons schip niets ondernemen, om den vijand te ontwijken.

Want juist iedere verandering van richting zou ons misschien net in zijn macht voeren. Daarom zag ik

Alfred Nobel.

Bij den jaarlijkschen terugkeer van den 10den December, den dag, die sinds 20 jaar een bijzondere beteekenis heeft, mogen enkele regelen gewijd worden aan den man, welke dezen dag die beteekenis schonk. Deze man is Alfred Nobel, die in zijn testament bepaalde, dat uit de renten van zijn vermogen jaarlijks een vijftal prijzen zouden toegekend worden. Deze stichter der Nobelprijzen was de derde zoon van Emmanuël Nobel, een Zweedsch ingenieur. In 1837 ging deze naar St. Petersburg, waar hij bijna 20 jaar verbleef. Aldaar richtte hij een groote fabriek en gieterij op en vervaardigde vooral torpedo's en snelvuurgeschut. De Russische regeering deed hem vele bestellingen tot na den Krim-oorlog, die eindigde met den vrede van Parijs.

Den 21sten October 1833, dus 4 jaar vóór het vertrek zijns vaders naar Rusland werd Alfred te Stockholm geboren. Zijn twee oudere broers zijn Robert Hjalmar en Ludwig. De eerste is de stichter der Russische naphta-industrie; de twee de bleef eerst in St. Petersburg een groote wapen- en machinefabriek. In 1878 trad Ludwig in de zaak van zijn broeder, die twee jaar vroeger de exploitatie ondernomen had van de naphta-bronnen bij Bakoe, welke industrie aan een ronde 10,000 arbeiders werk verschaft en jaarlijks ± 700 millioen liter naphta produceert. Alfred jongste broer kwam later (1864) bij een ongeluk om het leven.

Alfred volgde op negenjarigen leeftijd zijn vader naar Ruslands hoofdstad, waar hij, na voorbereidende studiën, in diens fabriek werkzaam was. Niet lang echter, want om hem nog meer in het vak te bekwamen, zond zijn vader hem naar Amerika, waar hij vier jaar verbleef bij den beroemden scheepsbouw-ingenieur Johannes Ericson. Teruggekeerd in St. Petersburg was hij met ijver en succesvol werkzaam in de Nobelsche fabrieken, waar ook voorloopig zijn oudere broers arbeidden. Toen echter de Russische regeering geen bestellingen meer deed aan de fabriek van Nobel en bijna uitsluitend buitenlandsche fabrikanten begunstigde, toen hield ook de fabriek zich niet lang meer staande en werd de familie gedwongen naar het vaderland terug te keeren. Alfred, die den financiëelen nood en de vele rampspoeden zijns vaders kende besloot den bejaarden man een trouwe hulp en steun te zijn. In 1859 vinden wij den ouden Nobel en zijn twee jongste zonen weder te Stockholm, waar Alfred zich nog bijzonder op de studie der scheikunde toelegde.

* * *

Het leven van Alfred Nobel was een leven van voortdurenden arbeid van rusteloos en volhardend werken, vol gevaarlijke proefnemingen. En werden deze met succes bekroond dan was die uitslag dan ook ten volle verdiend.

Over zijn uitvindingen geven wij het volgende, ontleend aan „*Die Nobelpreise und ihr Stifter*" door H. Baurman (in: „*Leuchtturm*"), waaraan wij ook andere bijzonderheden danken. „Reeds in 1847 had de Italiaansche scheikundige Sobrero de nitroglycerine samengesteld. Deze op olie gelijkende vloeistof had, wel is waar, wanneer zij richtig behandeld werd een ongekende ontploffingskracht, maar juist deze ware, geschikte behandeling bereidde onoverkomelijke moeilijkheden. Geen vlam of brandende lont, zooals men tot nu toe gebruikt had, bracht de verlangde uitwerking teweeg, maar wel een krachtig schudden of stooten. Maar hoe nu dien stoot toe te brengen, zonder zelf mee in de lucht te vliegen en in duizend stukken gescheurd te worden? Het kostte Nobel 50 vergeefsche proefnemingen, vóór hij zijn groote inspanningen met goed gevolg bekroond zag. De „slaghoed" bracht de oplossing van het raadsel. Een met „knalzurig" kwikzilver gevulde koperen schaal of dopje werd in nitroglycerin ingesloten en door de gewone, reeds bekende middelen tot ontploffing gebracht. Met den hierdoor bewerkten schok of stoot was de juiste behandeling van „Nobel's ontploffingsolie" aan de hand gedaan en deze scheen nu zijn triomftocht door de wereld te kunnen beginnen. Doch daar ontbrak nog veel aan. Reeds op den 3den September van hetzelfde jaar, dat de ontdekking van den „slaghoed" gebracht had ('64), vloog Nobel's fabriek te Heleneborg in de lucht en begroef onder haar puinhoopen, behalve vele andere ongelukkigen, ook den jongen broer van den uitvinder. Op deze eerste jammerboodschap volgden nog anderen; van alle zijden meldde de telegraaf onheilvolle ontploffingen. Alles stond

maar van alle verder overleg af, en hield op goed geluk denzelfden koers en vaart vol.

Ik geef toe, zegt kapt STUDT, dat wij op alles voorbereid waren. De reddingsbooten waren naar buiten gedraaid, kant en klaar om terstond te water gelaten te worden, ingeval dat wij zouden opgebracht worden en ik het schip zou moeten laten zinken. Doch het gevaar ging voorbij, zooals het gekomen was. Heel in de verte hoorden wij nog die schepen aan het vlagschip: „*begrepen*" toe fluisteren. Toen was dat onderhoud weer afgeloopen.

Wordt vervolgd.

In België.

Brieven die Holland bereikt hebben, melden, dat de ontvoeringen zoo menigvuldig zijn, dat de Duitschers in de St. Pietersstatie, te Gent, eene afzonderlijke zaal hebben voorbehouden en toegerust voor de verzameling van burgelijke gevangenen, die veroordeeld zijn naar Duitschland uitgevoerd te worden. Volgens de bijzonderheden van den brief worden de rampzaligen, dezer klas op onmenschelijke wijze behandeld. Velen worden op onvoldoende wijze gevoed. Een ooggetuige bevestigt, dat hij de walgelijkste en terugstootendste tooneelen heeft bijgewoond en met eigene oogen gezien. Een knaap van een vijftiental jaren werd, onder andere, onder de oogen van twee getuigen met eenen stok op de schrikkelijkste wijze ten bloede geslagen. De ruwe onbeschoftheid der Duitsche soldaten en officieren is waarlijk onbeschrijflijk.

Soms worden onzijdigen op dezelfde manier ontvoerd, en zeer dikwijls ziet men onder de rampzaligen veroordeelde Duitsche soldaten en mariniers gemengd, die weigerden naar het front te gaan. De heeren professors, Fredericq en Pirenne werden in de maand Maart ook op deze manier naar Duitschland overgebracht. Beider fiere houding en de aanmoedigende woorden, die zij hunne lotgenooten wisten in te spreken, beurden dezer moed niet weinig op.

Ingezonden.

De Buitenwegen.

Wie na al de zware regens zou willen gaan klagen over slechte wegen, loopt gevaar niet aanhoord te zullen worden. 't Is begrijpelijk, dat na zulke aanhoudende regens de wegen er niet op vooruitgegaan zijn. Ook zou 't onredelijk zijn, te eischen, dat na 't ophouden der regens, alles maar aanstonds weer hersteld moest zijn. Doch dat er iets gedaan zou zijn, om den allertreurigsten toestand dragelijk te maken, hadden meerderen met ons reeds verwacht. Er zijn plaatsen op hoofdwegen, in 't centrum van Barber, die voor elk verkeer doodgewoon onmogelijk zijn geworden.

Elk oogenblik breugt nieuwe incidentjes van auto's of andere voertuigen, die zóó vastraken, dat zij niet meer voor- noch achteruit kunnen, en maar moeten wachten tot dat gediengstige voorbijgangers een handje willen helpen. Arme trekbeesten, die 't heelemaal niet helpen kunnen, en het toch maar moeten ontgelden! Ettelijke malen per dag moet ik uit mijn huis een onbarmhartig gebeuk hooren op trekdierruggen, vergezeld van barbaarsch geschreeuw en soms heel leelijke woorden. Er bestaat op Curaçao een vereeniging voor dierenbescherming; die kan hier nuttig werk verrichten. Wij hebben reeds twee weken die dierenmishandeling lijdelijk toegezien, denkend, dat er elken dag verbetering in dien onduldbaren toestand zou gebracht worden. Een plantagehouder, 't wachten moe, heeft een heelen dag, twee mannetjes aan 't werk gezet, om op één punt slechts een beetje verbetering aan te brengen. En toch blijft dat punt nog altijd voor heel veel verbetering vatbaar, zoowel voor voetgangers als voor voertuigen. Wij zijn hem voor die moeite dankbaar, en hopen, dat van bestuurswege ten spoedigste dat goede voorbeeld navolging moge vinden. Men schijnt met die onderneming te willen wachten totdat het nog steeds doorstroomende water sterk verminderd is; maar waarom gewacht, daar 't nu voordeeliger en degelijker kan zijn dan ooit, wijl 't stroomende water niets kan bederven, en veel onkosten kan besparen, daar water ter reparatie onontbeerlijk is en later ver moet gehaald worden. Doch dit is niet de eenige en minst zwaarwegende reden om niet langer uit te stellen. Onze raad tot spoed is vooral gegeven, wijl bij langer uitstel elke communicatie per vervoermiddel verbroken zal worden. Verhuurders van auto's, en eigenaars van rijtuigen zij de raad gegeven, zich, alvorens de benedendistricten te bezoeken, op de hoogte te stellen, welke wegen er nog berijdbaar zijn, wijl hier en daar bepaald gevaarlijke punten zijn.

G. A. L. VAN HEGELSOM.

DE OORLOG.

Een straal van hoop schiet plotseling door den donkeren oorlogsnacht. Zal het eindelijk vrede worden?

Duitschland, Oostenrijk-Hongarije, Turkije en Bulgarije hebben ieder afzonderlijk een gelijkluidende Nota gezonden aan de verschillende oorlogvoerende partijen en aan het Vaticaan. De officieele tekst werd niet bekend, wel het karakter dezer Nota's. Het zijn voorbereidende besprekingen om te komen tot een vredesverdrag.

Duitschland en bondgenooten stellen voor:

Volledig herstel van België; ontruiming van het bezette gebied in Noord-Frankrijk; onafhankelijkheidsverklaring voor de nieuw te vormen Staten Polen en Lithauen. Servië zal vervallen aan Oostenrijk; Bulgarije krijgt alle terrein, dat in de tweede Balkanoorlog verloren werd, terwijl. Wat langs de Adriatische Zee door Italië werd veroverd, zal het aan Oostenrijk teruggeven. Duitschland krijgt al zijn verloren kolonies terug, in Africa, in het Oosten en overal elders waar verlies geleden werd.

Constantinopel blijft behouden voor Turkije.

Of de Geallieerden met deze voorwaarden tevreden zullen zijn?

Maar zij kunnen nu op hun beurt de eischen stellen. Eerst daarna begint de beraadslaging en vangt men aan met loven en bieden, hier wat af daar wat bij, tot men ten slotte accoord gaat met elkander en weer in vrede leven kan.

De ontvangst der Duitsche vredesvoorwaarden was in Parijs nu juist niet hartelijk te noemen. De Fransche Pers ziet met minachting er op neer, als op een sluwe streek van den vijand om oneenigheid te brengen tusschen de Geallieerden, en de voortvarendheid van het leger te breken.

Gaat men er op in, dan zal Duitschland voor sommige bondgenooten toeschietelijker worden en anderen absoluut negeeren en zóó de Entente verbrokkelen om stuk voor stuk de thans verbonden Staten te vernietigen.

Duitschland verlangt wat uit te rusten, heet het verder, onder het mom van edelmoedig te zijn en onbevooroordeeld. De verantwoordelijkheid van het voorzetten van den oorlog moet op de Geallieerden geschoven worden om de Publieke Opinie voor Duitschland te winnen.

Het Duitsche volk moet opgewekt worden tot het brengen van nieuwe offers voor den derden winterveldtocht en nu moet de noodzwang daartoe blijken uit de eischen der Geallieerden.

In ieder geval, dat aanbieden van vredesvoorwaarden is geen bewijs van kracht en zelfvertrouwen.

Op het oorlogsveld schijnen de kansen van Duitschland wel mooi te staan maar financiëel en economisch is Duitschland uitgeput. In den Duitschen Rijksdag werd verleden Donderdag nog door een der leden verklaard: De groote massa van het Duitsche Volk staat op het punt van honger om te komen. De Fransche Pers eindigt haar beschouwing dan met een lofrede op de reserves der Geallieerden en den vasten wil van allen om door te vechten tot de eindoverwinning.

Als de Pers de stemming verraad, van geheel het Fransche volk ziet het er met de vredesonderhandelingen niet erg rooskleurig uit. Maar het zal hier wel gaan als overal, de schreeuwers hoort men het eerst, daarna verloopt de storm wat kalmer en kunnen de meer bezadigden gehoord worden.

Engeland heeft ook stem in het kapittel en daarvan vernamen we nog niets.

De vredesbeweging was reeds overal in gang en het verlangen naar den vrede algemeen.

Wij verheugen ons derhalve, dat er een begin gemaakt is met het vredemaken, en hopen, dat het vaderlijk woord van een wijs en voorzichtig man als Paus BENEDICTUS XV thans gehoord moge worden door de oorlogvoerende partijen.

Maar gemakkelijk zal het niet gaan die tegenstrijdige belangen te bevredigen.

Of het moest zijn, dat de uitputting algemeen is en allen overtuigd zijn, dat voortzetting van den oorlog toch niet voert tot het verlangde doel, althans niet binnen afzienbaren tijd. Langer nog vechten zou nutteloos bloedvergieten zijn en verspilling van krachten. De oorlog duurde waarlijk al lang genoeg.

Berichten uit de Kolonie.

Goede reis!

Z. Exc. Baron VAN ASBEK heeft het buitengewoon getroffen. De NICKERIE is Zaterdagavond al weer verder gereisd

Van het kort oponthoud alhier heeft de Oud-Gouverneur alleen gebruik kunnen maken om de werkzaamheden op de terreinen van de Petroleum Mij. en op de Werf van de firma MADURO in oogenschouw te nemen.

***

Gisterenmiddag is de Zeereerw. Priorin Regina met zes Zusters Dominikanessen naar de Bovenwinden vertrokken.

Examen.

Twee der Zaterdag aangekomen Dominikanessen hebben Dinsdag en Woensdag reeds examen gemaakt. De Eerw. Zuster AUGUSTA slaagde voor de Onderwijzers-akte. 3e klas, de Eerw Zuster BORROMEA voor de 4e. klas

Dinsdag ll hebben ook twee Dominikanessen deelgenomen aan het Publiek Examen in het Hoedenvlechten. De Eerw. Zuster AGNES behaalde Diploma C, de Eerw. Zuster GEORGINE Diploma A.

Onze gelukwenschen.

Nieuwe Opzichter.

Ter vervanging van den Heer WEUG is Zaterdag met de *Nickerie* de Heer M. F. KROON aangekomen

Gedecoreerd.

De Regeering van Venezuela heeft aan Dr. M. C. HENRIQUEZ het borstbeeld toegekend van Simon Bolivar den Bevrijder, 4e klasse.

Onze gelukwenschen.

De Draadlooze.

Verleden week bracht de HEG Heer Gouverneur, vergezeld van zijn militairen Adjudant een bezoek aan het Hoofdstation der D. T. alhier.

Het Stoombootje.

De Heer KNOBEL heeft in de Tweede Kamer o. a. de volgende vraag gericht tot Z. Exc de Minister van Koloniën:

„Zijn er, ook naar aanleiding van de op 23 December 1915 in de Tweede Kamer gehouden debatten, maatregelen genomen, opdat onze West-Indische Koloniën beschikken over betere gemeenschapsmiddelen dan tot dusver het geval was?"

De MINISTER VAN KOLONIEN heeft daarop geantwoord:

„Zooals ook uit het wetsontwerp tot vaststelling van de koloniale huishoudelijke begrooting van Curaçao voor het dienstjaar 1917 zal blijken, zijn de pogingen tot verbetering van de verkeersmiddelen in genoemde kolonie niet gestaakt. Gebleken is intusschen reeds, dat wanneer tot aanschaffing van een stoomschip moet worden besloten, de bouwkosten ten gevolge van de tijdsomstandigheden zeer hoog zullen zijn."

Suriname.

De Nieuwe Gouverneur.

Zaterdag 25 Nov. werd de nieuwe Gouverneur, Z. Exc. G. J. STAAL met de gebruikelijke plechtigheden geïnstalleerd. Dienzelfden dag vertrok de aftredende Gouverneur naar Plantage *Jagtlust.*

De nieuwe Gouverneur heeft voor zijn vertrek uit Nederland bij kapitaalkrachtige instellingen belangstelling weten te wekken voor Suriname, Er werd een studiesyndicaat voor Suriname gesticht.....

Moge het meer resultaten zien van zijn bemoeiingen dan de Surinamecommissie tot dusverre zag.

Wij wenschen onze zusterkolonie onder het bestuur van haar nieuwen Gouverneur een even bloeiend tijdperk toe, als Curaçao reeds thans te gemoet gaat.

Landbouw.

De Heer G. B. DUSSEL is met de *Estelle* naar de Bovenwinden vertrokken, waar de Inspecteur van den Landbouw, Dr. HUIZINGA, hem zal ontmoeten.

Wij verheugen ons over deze belangstelling voor de Bovenwinden op Landbouwkundig gebied.

Voor St. Thomas.

Men heeft hier in de stad de som van f 1037 gecollecteerd, voor hen, die schade geleden hebben door de laatste cycloon op de Deensche eilanden. Het geld is reeds overgemaakt, om onder de ongelukkigen te worden uitgedeeld.

Deze inlichtingen zijn ons verstrekt door de Heeren: B. J. DELVALLE, Consul van Denemarken en EDWIN SENIOR, Agent van de East Asiatic Co. Ltd. van Kopenhagen en de West Indian Co. Ltd van St. Thomas, die de collecte hebben gehouden.

Genoemde heeren hebben ons verzocht, door middel van dit blad, aan allen, die voor dit werk van naastenliefde hebben bijgedragen, hun diepe erkentelijkheid te betuigen

Dankbetuiging.

In dank ontvangen:

Van den Heer MEERDINK: *Vrede voor Recht*

Van het DEPARTEMENT VAN DEN LANDBOUW: *Meteorologische Waarnemingen* in Suriname en Curaçao gedurende de jaren 1914 en 1915.

Van de CURAÇAOSCHE HANDEL MAATSCHAPPIJ een Jaarkalender, reclame voor *The Texas Company* Petroleum en bijbehoorende Producten.

Muziekuitvoering.

Zondagavond om 7.30 uur Overzijde.

PROGRAMMA.

1.—El Capitan March J. P. Sousa
2.—Banditenstreiche overture F. von Suppé
3—Iberia Valse Espagnole L. Gregh
4—Potpourri aus Geisha 1e. uitv. S. Jones
5.—Gruss in der Ferne Marsch Aug. Doring
6.—Fantaisie sur Faust L. Gounod
7.—Piccolo Polca 1e. uitv. E. Damaré
8 { a.—Patarata Danza 1e uitv. J. Boskaljon
b—Sociedad „Amicitia" Valse 1e uitv. C. Boskaljon

Officieele berichten.

De Chef van den Militairen Geneeskundigen dienst alhier J. H. M. Ellis is benoemd tot geneeskundige aan de Polikliniek en kliniek voor geslachtsziekten.

De marechaussee 2e. klasse alhier G. van der Weyde is tijdelijk aangesteld tot marechaussee 1ste klasse.

Het onderwijs in de aan de Wilhelminaschool alhier te verbinden fröbelklasse is opgedragen aan de onderwijzeres 3de klasse Mej. A. J. Dussel, aan wie is toegevoegd Mej. A. P. Beaujon als kweekelinge.

De beheerder der plantage Wacao in het 5e. district alhier J. H. Joubert is belast met het opsporen van misdaden en wanbedrijven volgens onderscheidingen bij algemeene verordening gemaakt, voor zooveel aangaat de uitgestrektheid van het gedeelte van Wacao, dat aan de familie Joubert toebehoort.

Marktbericht van den Curaçaoschen Handelsbond.

Van 15 Dec. 1916.

AARDNOTEN (Pindas) per K.G.	—
ZOUT per vat van 130 K.G.	f 0.80
DIVIDIVI per K.G.	„ 0.07
ORANJESCHILLEN per KG. 1st kw.	„ 0.50
id. per KG. 2e kw.	„ 0.40
HUIDEN per K.G.	„ 0.80
GEITENVELLEN per K.G.	„ 2
WOL per K.G.	„ 0.15
SCHAPENVELLEN per stuk	„ 0.65
BEENDEREN per K.G.	„ 0.02
RECINUS-ZAAD per K.G.	„ 0.05
STROOHOEDEN (bipijapa):	
Kwaliteit No, 1 per dozijn	„ 3.37½
„ „ 1 (gebleekt) „ „	„ 3,50
„ „ 2 „ „	„ 4.50
„ „ 3 „	„ 6.12
„ „ 3 „ „	„ 6 80
„ „ 4 „ „	„ 7
„ „ 5 „ „ OLA	„
„ „ 6 „ „	„ 8
„ „ 7 „ „	„ 9
„ „ 8 „ „ OLA	„ 7.20
„ „ 9 „ „	„ 12.50
„ „ 10 „ „ OLA	„
„ „ 11 „ „	„
„ „ 12 „ „ OLA	„
„ „ 13 „ „	„
„ „ 14 „ „ OLA	„
„ „ 15 „ „	„
„ 1 van 25 c.M. of minder	
STROOHOEDEN (latal):	f
Kwaliteit X per dozijn	f1,12½
Kwaliteit XX per dozijn	f1,50

Postspaarbank.

Gedurende de maand Sept.

Kantoren.		Ingelegd	Teruggehaald
Willemstad		f 10.780 79	f 8.574.42
2e district	Curaçao	86.—	686.90
3e „	Curaçao	—.—	—.—
4e „	Curaçao	2 50	—
5e „	Curaçao	93—	42.38
Oranjestad	Aruba	65 25	148.65
3e „	Aruba	2.50	—
Kralendijk	Bonaire	352.17	387.75
Rincon	Bonaire	6.50	—
Philipsburg St Martin		1.215 85	1 259 43
Oranjestad St Eust.		75 75	50.18
Bottom	Saba	237.25	40,—
Windwardside	Saba	807.88	3.55
Total		f 13.744.44	f 11 143.21

op het spel, alles zou tevergeefs geweest zijn, zoo het niet gelukte, de olie in vasten vorm te brengen en zoo een gemakkelijker en minder gevaarlijken omgang met de gevaarlijke stof mogelijk te maken. Tot nu toe had men die „ontploffingsolie" in blikken kannen gedaan en deze bij het vervoeren in poreuze zandmassa gelegd.

Op zekeren dag nu vond Nobel, dat, daar een der kannen niet goed afgesloten was, deze aardmassa met nitroglycerine doortrokken. Voor een ander zou dit slechts een oorzaak van spijt en ergernis geweest zijn — niet aldus voor Nobel. Hij onderwierp dat zand aanstonds aan een nader onderzoek, en zie; ook dit zand bewijst zich als sterk ontplofbaar. Natuurlijk volgt nu weder een gansche serie van proeven en onderzoekingen, om de meest geschikte zandsoort te vinden. Eindelijk was ook deze gevonden en daarmede de ontdekking volkomen en het heden ten dage zoo bekende dynamiet gevonden."

De ontdekking van het dynamiet moge wel het gewichtigste feit zijn in de levensgeschiedenis van Alfred Nobel en hem de meeste inkomsten bezorgd hebben, zijn werklust en ijver verminderden nog niet. Na zijn groote uitvinding (1867) richtte hij in bijna alle landen van Europa dynamietfabrieken op, die hij allen persoonlijk bezocht heeft. Geen wonder, dat hij door zijn voortdurend reizen geen eigenlijke, vaste woonplaats meer de zijne noemde en van zich zelf getuigde: „Mijn vaderland is dáár, waar ik arbeid, en ik arbeid overal." Het meest verbleef hij te Stockholm en te Parijs. Op 58-jarigen leeftijd begon hij er op te denken zich een rustiger woonplaats te bezorgen en hij bouwde zich te San Remo een villa, die hij Mio Nido: „Mijn nestje" noemde. Doch ook daar bleef hij niet zonder arbeid en hij liet er zich een laboratorium inrichten, juist zooals te Stockholm en te Parijs. Ook te San Remo zette hij zijn onderzoekingen en de verbeteringen zijner uitvindingen voort en bijna tien dagen voor zijn dood vroeg hij een nieuw patent aan. Had hij eens in zorgen en kommer voor zijn levensonderhoud gearbeid, nu was hij meer dan millionair. Hij stierf den 10den December 1896 te San Remo.

* *

In zijn testament kon hij over 40 millioen Zweedsche kronen beschikken. Getrouwd was hij niet, zijn bloedverwanten waren rijk, daarom schonk hij hen slechts kleinere legaten. Het overige van zijn overgroot vermogen bestemde hij tot het instellen van 5 jaarlijks uit te keeren prijzen, elk van 140,000 Zw. kronen = ongeveer 90,000 gulden. Die prijzen zijn bestemd: één voor de beste ontdekking op 't gebied der physiek; één voor die op 't gebied der scheikunde; één idem op 't gebied der geneeskunde; een vierde voor het beste, idealste letterkundig werk en de vijfde prijs voor het verdienstelijkste en werkzaamste streven op 't gebied der broederlijkheid, d. i. de z.g. „vredesprijs". De toekenning dezer prijzen droeg hij op voor de eerste 4 aan de Zweedsche koninklijke academie der Wetenschappen, voor den 5den aan een commissie van vijf leden uit den Noorweegschen Storthing.

Bevreemding kan het wekken, dat een man, die bijna geheel zijn vermogen verdiend heeft door moord- of oorlogswerktuigen te vervaardigen een prijs stichtte om den vrede te bevorderen. De oplossing van het raadsel ligt in de woorden van Nobel zelf, die hij reeds 20 jaar vóór zijn sterven sprak: „Ik zou een stof of een machine willen maken van zulk een verwoestende werking, dat daardoor de oorlog onmogelijk werd." Men ziet dus: het ideaal van Alfred Nobel was niet den oorlog bloediger en vreeselijker te maken, doch wel allen oorlog te vermijden, de volkeren er van af te schrikken en zoo den vrede te bevorderen. De uitreiking der prijzen geschiedt op den 10den December te Stokholm, gewoonlijk in tegenwoordigheid van het Zweedsche koningspaar.

Tot en met het jaar 1911 verwierven een Nobelprijs: 20 Duitschers of Oostenrijkers, 31 andere volkeren, waaronder 6 Engelschen, 6 Franschen en 4 Hollanders. Zooals men ziet maakt ons vaderland hier geen slecht figuur. De vredesprijs werd reeds tweemaal niet aan een persoon, doch aan een instelling geschonken, n.l. aan het „Institut du Droit international" in 1904 en aan het „Internationale Vredesbureau" te Bern in 1910.

Met dankbaarheid en ware hoogachting voorzeker moet elkeen, die vrede, kunst en wetenschap mint, op den 10den December Alfred Nobel gedenken, die ook na zijn dood op zulke waardige wijze broederlijkheid en wetenschap ondersteunt en aanmoedigt.

Hoedenschool te Pietermaai.

Dinsdag 12 December.

Onder groote belangstelling heeft Dinsdag ll. het openbaar examen plaats gehad. Tegenwoordig waren o.a. de H.E.G. Heer Gouverneur en Adjudant, de Kapitein van het Garnizoen, verschillende Eerw. Paters en Zusters.

Het examen werd zoowel in het Hollandsch als in de landstaal afgenomen.

De volgende diploma's werden uitgereikt:

aan Zuster Agnes (van St. Martin) *Diploma C*; aan Zuster Georgine (van Saba) *Diploma A*; aan Mejuff. Carmen Selestino (van Montagne) *Diploma D met nota*; aan Mejuff. Petronilia Steenbaar (van Sta. Rosa) *Diploma D met nota*; aan Mejuff. Catarina v. d. Dijs (Aruba) *Diploma D*; aan Mejuff. Carmen Conradus (Sta. Rosa) *Diploma D*; aan Mejuff. Aminta Allé (weeshuis Habaai) *Diploma D*; aan Mejuff. Imelda Conradus (Sta. Rosa) *Diploma D*.

Het werk der leerlingen van de verschillende vlechtcursussen (van Pietermaai, Overzijde, Sta. Rosa, Montagne, Sta. Maria, St. Willebrordus, Barber, Westpunt, Aruba en Bonaire) werd ten toon gesteld; 45 fijne hoeden gevlochten met de Carludovica Palmata, (van f 5 tot f 50 per stuk); 32 middelsoort hoeden gevlochten met de Carludovica Palmata, (van f 1 tot f 4 per stuk); 80 grove en middelsoort hoeden met de Mauritiuspalm uit Suriname (25 cts. tot en met f 1,50 per stuk); 20 fijne hoeden met de Mauritiuspalm uit Suriname gevlochten (f 3 tot f 40 per stuk). Het stroo voor deze hoeden is door den Directeur zelf gebleekt. Het stroo is veel witter geworden en heeft een mooien glans gekregen.

Eene collectie latanhoeden bestaande uit 26 stuks (50 cts tot f 7,50 per stuk). Een collectie hoeden gemaakt uit samengenaaide gevlochten reepjes. Alle soorten roosies, sluitranden en collectie hoeden in miniatuur in verschillende vormen. Verschillende stroosoorten. Een palm van de Carludovica Palmata. Het strijken en verdere bewerking van de hoeden alsook alles wat den techniek betreft, werd aanschouwelijk gemaakt. Ook hoeden waarin met opzet gaten waren geknipt en die later door de vlechtsters hersteld werden, waren ten toon gesteld.

Het was een zeer leerrijke morgen. De Heer HENRIQUEZ had eer van zijn werk.

Belastingverhooging. Eindverslag.

Vrij algemeen verklaarde de K. R. zich te kunnen vereenigen met het door het Bestuur bij Nota van wijziging voorgestelde tarief.

Enkele leden meenden bij nader inzien, dat het den personen met een inkomen lager dan f 900.— in dezen tijd moeilijk zal vallen de belasting te betalen en gaven in overweging het tarief zoodanig te herzien, dat slechts inkomens van f 900.— en daarboven door de belasting worden getroffen.

Zij hoopten, dat, indien het mocht blijken, dat de vermindering, die hierdoor in de opbrengst zou ontstaan niet van eenig belang zou zijn, wat zij, met het oog op het waarschijnlijk groote aantal kwade posten, meenden, dat het geval zal wezen, het Bestuur geen bezwaar zal hebben het voorstel over te nemen.

Gaarne zouden zij op de openbare vergadering het bedrag dat daarmede gemoeid is, willen vernemen.

Met de mededeeling van het bovenstaande, achtten de Afdeelingen de openbare beraadslaging over dit ontwerp genoegzaam voorbereid.

Koloniale Raad.

In de vergadering van den Kol. Raad ll. Maandag gehouden, waren tegenwoordig de voorzitter en elf leden, voorts de procureur-generaal en de administrateur van financiën, als gemachtigden van den Gouverneur.

Aan de orde was de ontwerp-verordening betreffende het verleenen van concessiën en vergunningen tot het gebruik van domein zoo voor den aanleg en de exploitatie van werken van openbaar nut als ten behoeve van andere doeleinden.

Nadat de heeren B. E v d VEEN ZEPPENFELDT, GORSIRA en LANSBERG zich tegen dit ontwerp hebben verklaard en de procureur-generaal de aanneming daarvan heeft aanbevolen, werd het ontwerp met algemeene stemmen verworpen.

Daarna kwam in behandeling de ontwerp-verordening tot wijziging van eenige belastingverordeningen.

Hierbij gaf het lid V. D. VEEN ZEPPENFELDT te kennen, dat hij e onge schikt ook het tijdstip voor belastingverhooging op dit oogenblik moge zijn, hij tot aanneming van het ontwerp zijne medewerking niet mag onthouden.

De Administrateur van financiën erkende met waardeering, dat de Raad bereid is bevonden tot de belastingverhooging mede te werken, constateerde dat bij aanneming van het ontwerp, ook deze kolonie even als Oost-Indië en Suriname tot verlichting van de lasten van het Moederland zal hebben bijgedragen en lichtte het voorstel verder toe.

De verschillende voorgestelde wijzigingen werden zonder discussie of hoofdelijke stemming aangenomen, met uitzondering van twee onderdeelen van art. 1, waarover het lid Sutherland hoofdelijke stemming had verzocht, en waaromtrent de stemmen staakten.

In een vergadering den volgenden morgen gehouden, zijn die onderdeelen aangenomen.

De Cur. Crt.

Burgerlijke stand.

Opgaaf van het aantal geboorten, sterfgevallen en huwelijken, welke hebben plaats gehad gedurende de maand Nov. 1916.

	Geboorten.				Overleden		Aangegeven.	
	M. gesl.	Vr. gesl.	in echt	b. echt	M. gesl.	Vr. gesl.	Levenl.	Huwel.
Stadsdistrict	18	17	12	23	21	20	4	11
2e. district	9	11	9	11	12	8	2	3
3e. district	10	12	9	13	10	3	1	2
4e. district	4	3	4	3	3	3	0	0
5e. district	3	13	11	5	6	5	0	2
Totaal:	44	56	45	55	52	39	7	18

Tot onze diepe droefheid overleed gisteren in het St. Elizabeths Gasthuis ons Dochtertje en Nicht

Maria Molina.

Namens de familie noodigen wij alle vrienden en bekenden uit op de begrafenis, die heden middag om 5 uur zal plaats hebben.

Angel Molina en familie.
Ramón „ „ „
16 Dec. '16. Américo Menda „ „

Gisterenavond overleed tot onze diepe droefheid in het St. Elisabeths-gasthuis

Maria Molina

in den jeugdigen leeftijd van bijna 14 jaren.

Wij noodigen vrienden en kennissen vriendelijk uit op de begrafenis, die heden middag om 5 uur zal plaats hebben.

Mère Théodorique en Zusters,
16 Dec. '16. Pensionaat Welgelegen.

Uit de Naburige Republieken.

Sto. Domingo.

De Amerikanen zetten door. Eerst stuurden zij versterking van troepen en schepen, en daarna vaardigde 29 Nov. ll. de Opperbevelhebber der Amerikaansche Vloot een Proclamatie uit, waarbij de Regeering van Sto Domingo schuldig werd verklaard aan overtreding van het Financiëel contract met de Ver. St van N. Amerika, door de Nationale schuld opnieuw te verzwaren zonder eerst de verplichtingen tegenover N A. te zijn nagekomen.

Weshalve de militaire bezetting van de Republiek door de Amerikaansche Militaire Macht wordt afgekondigd en van kracht verklaard, de douanekantoren bezet worden en toezicht gehouden zal worden op Post en Telegraaf.

De tractementen zullen weder worden uitbetaald.

Alle commentaar op bovengemeld besluit is in de Pers verboden.

Buitenland.

De bevestiging der Japansche hegemonie in de Stille Zuidzee.

Aan een particuliere correspondentie uit San Francisco in het *Hbl.* is het volgende ontleend:

Sedert het uitbreken van den wereldoorlog heeft de Japansche handel zich meester gemaakt van het enorme gebied, dat het best kan worden omschreven door den naam „de Stille Zuidzee, de Pacific Ocean". Met een energie en een voortvarendheid, die aan het wonderlijke grenzen hebben de Japansche reederijen schip op schip in de vaart gebracht, nieuwe lijnen geopend, relaties aangeknoopt, waar voorheen de Japansche vlag onbekend was, en daardoor zich verzekerd van de commercieele hegemonie in de Stille Zuidzee. Ongeveer twee maanden geleden (de correspondentie is gedateerd van 17 September) opende de grootste der Japansche scheepvaart-maatschappijen een rechtstreeksche verbinding op de haven van de westkust van Zuid-Amerika, daardoor een nieuw afzetgebied openende voor Japansche producten, dat voorheen in handen was van Duitsche, Engelsche en Amerikaansche belangen. De opening van deze nieuwe verbinding was een schrede voorwaarts op den weg naar het doel, dat Japan zeker bereiken zal: de alleen heerschappij op de wereldzee die zich uitstrekt van de kusten der beide Amerika's tot aan het Oosten.

Thans is de Japansche handel nog een stap verder gegaan. De directie der Osaka Shosen Kaisha heeft na de ontvangst van het rapport van den algemeenen beheerder van de lijn, Z. Kamiyu, besloten een geregelden dienst te openen van San Francisco op Australische havens en dit in verband met den steeds toenemenden handel tusschen de Vereenigde Staten en Australië.

Om een denkbeeld te geven van hetgeen de verschillende Japansche scheepvaart-maatschappijen thans reeds beteekenen op de Stille Zuidzee, diene het volgende overzicht van de lijnen der verschillende Japansche maatschappijen.

De Toyo Kisen Kaisha: van Japan, Honkon en Manilla naar San Francisco en de westkust van Zuid Amerika (passagiers en lading).

De Nippon Yusen Kaisha: van Japan en Honkong naar de havens aan de Puget Sound; van Yokohama naar New York via het Panamakanaal (passagiers en lading).

De Osaka Shosen Kaisha: Van Japan naar de havens aan de Puget Sound, van deze havens naar Japan en het Verre Oosten; van San Francisco naar Melbourne en Sydney (passagiers en lading).

Mitsui & Co.: van Japan naar San Francisco (alleen lading).

Dit zijn de vier voornaamste maatschappijen die bij elkaar voor Japan de alleenheerschappij in de Stille Zuidzee hebben verkregen, maar het zijn nog volstrekt niet alle maatschappijen, die haar schepen uitzenden over de Pacific. De handel tusschen Japan en de havens aan de Puged Sound (Seatt), Tacoma, Portland etc.) is tegenwoordig belangrijker te noemen dan die tusschen San Francisco en de Japansche havens; acht en veertig stoomschepen onderhouden een geregelde verbinding op de genoemde havens, waar tegenover de Amerikaansche scheepvaart geen enkel schip kan stellen.

Het is voornamelijk aan de gevolgen van den oorlog te wijten, dat de havens in het noorden van de westkust van de Vereenigde Staten San Francisco zijn voorbijgestreefd als belangrijkste haven voor het verkeer tusschen West-Amerika en het Oosten. Dit staat mede in verband met het feit, dat de Japansche schepen groote kwanta oorlogsmateriaal overbrengen van Amerika naar Wladiwostock, bestemd voor de Russische regeering.

De toestand te Athene.

Op het Marsveld te Athene hield volgens een Reuter-telegram uit Athene, onlangs koning Constantijn in gezelschap van de koninklijke familie een wapenschouwing over de zeelieden van de schepen, die aan de geallieerden zijn uitgeleverd. De koning hield geen toespraak, maar de minister van marine las een dagorder voor, die in gevoelvolle bewoordingen gesteld was, maar die niets bevatte, dat tegen de Entente gericht was.

Er was een buitengewoon groote menigte op de been, vooral veel reservisten.

Na de parade werd een betooging gehouden in de straten. De betoogers met de leiders der reservisten en bekende Goenaristen aan het hoofd, droegen portretten rond van den koning, bekranst met lauwerbladen.

Een groot aantal soldaten en zeelieden namen deel aan den optocht.

Voor het Engelsche gezantschap werden dreigende gebaren gemaakt en weerklonk hoongekrijsch. Verschillende incidenten hadden plaats voor den stadsschouwburg. Admiraal Fournet werd uitgefloten en Fransche matrozen, die uit den schouwburg kwamen, werden door de menigte teruggedreven.

Reservisten, die voor de Fransche legatie waarde trachtten te stichten, zijn door Engelsch-Fransche orde-bewaarders opgepakt.

Een menigte van ongeveer 4000 menschen verzamelde zich op het Omoniaplein en trok door de Universiteitsstraat met de Grieksche en de Amerikaansche vlag voorop.

Op de Amerikaansche legatie werd daarop een protest ingediend tegen het landen van afdeelingen buitenlandsche troepen en werd de bescherming van den Amerikaanschen gezant ingeroepen. Deze was afwezig. Vervolgens trokken de betoogers, onder het zingen van het Grieksche volkslied, door de straten.

***

Aan de Daily Mail wordt uit Athene geseind:

Het lot van den koning en zijn regeering hangt thans aan een zijden draad.

Dinsdag, toen de premier, Lambros, den koning op de hoogte ging stellen van admiraal Fournet's weigering om de jongste eischen der geallieerden te matigen, vielen er krasse woorden. De koning voegde den minister toe, dat „slechts een medeplichtige van den admiraal het kon wagen, zulk een nota aan zijn koning voor te leggen."

Lambros ging heen en begaf zich naar het ministerie van buitenlandsche zaken, waar hij verklaarde, voornemens te zijn af te treden en aan zijn vrienden te kennen gaf, dat hij nu wel zeker wist, dat het land een autocratie was geworden.

Hij besloot echter ten slotte, voor het oogenblik zijn aftreden niet door te zetten.

Later in den avond, toen de Fransche matrozen aan land kwamen, begaf Lambros zich haastig naar den koning en vond dezen in een toestand van woede en verslagenheid. De vorst zei tot den premier: „Er blijft mij nu niets anders over dan met mijn familie naar Larissa te gaan."

De premier was niet in staat, het besluit van den koning aan het wankelen te brengen. Hij spoedde zich naar Athene terug en zocht Skoeloedis, Goenaris en Dragoemis junior op, die naar Tatoi snelden en den koning smeekten, geen overijlde en onherroepelijke stappen te doen.

De koning, zwichtend voor hun vertogen, stemde er in toe, voorloopig van zijn vertrek af te zien.

Middelerwijl zijn er steeds meer bewijzen dat hij van plan is de verdediging van Larissa te organiseeren. Ik verneem, zegt de correspondent, dat te Orfanon, een station van een groote, eenzame verbindingslijn naar den spoorweg naar Larissa, 16,000 granaten, bijna 30,000 kisten met patronen en 40 veldstukken zijn. Op twee andere stations liggen duizenden geweren.

***

De „Corriere della Sera" verneemt uit Athene, dat 2,000 matrozen van de door de Entente in beslag genomen Grieksche oorlogschepen den koning een groote sympathiebetooging bereid hebben. Hierbij kwam het tot botsingen met de Venizelisten, waarbij de koningsgezinden de overhand behielden. Zij namen een dreigende houding aan en riepen: „Weg met de Entente!"

Roemenië.

Wat in den Europeeschen oorlog zeker, of voor meer dan één uitlegging en onderstelling vatbaar mag wezen, één ding staat vast, nl: dat het de kleine mogendheden zijn op wie, voor zoover zij daarbij betrokken werden, het zwaarst de druk van den strijd neerkomt.

Rumenië levert daarvan een nieuw bewijs.

De regeering van dit land meende blijkbaar al héél slim gehandeld te hebben.

Zij had bijna een paar jaren lang de kat uit den boom gekeken, weerstand geboden aan de oorlogspropagandisten in het eigen land en aan den druk van buiten.

Althans in 't openbaar; want in 't geheim werden, gelijk achteraf bleek onderhandelingen gevoerd over de voorwaarden, waarop Rumenië aan den krijg zou deelnemen.

En toen dit eindelijk het geschikte oogenblik gekomen achtte, werd de oorlog aan Oostenrijk verklaard, en in de pers der Entente prees men den man, die te Boekarest aan 't hoofd der regeering stond om zijn „handigheid" en „wijs beleid".

Rumenië zou nu ongetwijfeld en onvermijdelijk den „doorslag" geven, de sinds jaar en dag aangekondigde „beslissing" brengen.

Zoo scheen het en zoo werd ook voorspeld van de zijde dergenen, die het land op het oorlogspad hadden gedreven.

Maar welk een geheel ander beeld vertoont thans de werkelijkheid!

Voor een klein land heeft Rumenië een talrijk leger, maar tegen de strijdkrachten van groote mogendheden zijn kleine Staten nu eenmaal niet opgewassen.

En zoo dreigt ook dit land het lot te ondergaan, dat reeds over andere Balkanstaten gekomen is.

Het is niet noodig hier opzettelijk conclusies te trekken.

Ze dringen zich vanzelf op.

Rumenië is op zijn beurt, een waarschuwend voorbeeld geworden, een baken in zee.

Het had wellicht een pacificeerende rol kunnen spelen, en, in elk geval door onzijdig te blijven aan zijne bevolking de ellende van den oorlog kunnen besparen.

Het verkoos den oorlog, maar erkend dient tevens, dat het daartoe in niet onbelangrijke mate gedrongen werd.

En dit maakt juist zijn lot te tragischer.

De groote mogendheden betrekken de kleine in hun conflicten, of treden de rechten dier kleine met voeten, gelijk eenerzijds met België, anderzijds met Griekenland geschied is, en nog steeds geschiedt.

Het volkenrecht is daarbij tot een bespotting en aanfluiting, tot een speelgoed in de handen van diplomaten en machthebbers geworden, waardoor het vooral de kleine naties zijn, die het gelag hebben te betalen.

Terwijl het zich bovendien laat aanzien, dat — juist als in het maatschappelijke leven — ten slotte de grooten en aanzienlijken elkaar weer de hand ter verzoening reiken, met voorbijgaan der zwakken en geringen, die in hun twisten werden meegesleept, of zoo dwaas waren zich daarin te mengen.

Ver. Staten en Mexico.

Een schrikkelijke moordpartij door aanhangers van Zapata uitgericht onder de passagiers van een trein, nabij Conteras, in den Staat Morelos, is bekend geworden aan de grenzen door berichten uit Mexico City naar Laredo in Texas.

Bijna 100 vrouwen, kinderen en Carranza-soldaten zijn als dieren geslacht.

Een der militairen, die een trein begeleidden, is slechts ontkomen, kapitein Antonio Priegos.

Ook op andere wijze behandelt Villa de overwonnen tegenstanders als dieren.

Niet alleen dat hij hen zonder ooren wegzendt, maar hij brandt de gevangenen ook een V. C. in hun lichaam, hen daarmede teekenende als verraders en aanhangers van Venustiano Carranza, het tegenwoordige hoofd in Mexico.

Villa heeft bezit genomen van Parral en is daar nog heer en meester Amerikaansche en andere buitenlandsche mijnwerkers zijn veilig uit Parral ontkomen en op reis naar de Westkust van Mexico.

Waar zelfs bij de Mexikaansche leden der bekende Commissie te Atlantic City bijeen, onderling geen eenheid van zin en overeenstemming te vinden is, hoe zal daar ooit met vrucht eene samenkomst eindigen, die van 't begin reeds met bloedarmoede en scrofurose had te kampen.

Onlangs was bij afwezigheid van de Mexicaansche chairman bijna eene goede overeenkomst getroffen tusschen de Mexikaansche gedelegeerden.

Toen Monsieur Cabrera echter terugkwam en van het zaakje hoorde, wierp hij alles omver.

De Volksstem.

De H. Vader aan Pater L. Theissling.

Reeds werd door ons gemeld dat in de jongste aflevering der *Acta Apostolicae Sedis* een lofprijzend schrijven voorkwam van Z. H. den Paus aan den onlangs gekozen Generaal der Predikheeren-orde den Hoogeerw pater L. Theissling.

Thans zijn wij in staat den inhoud van dit belangrijk schrijven mede te deelen. Het luidt, vertaald als volgt:

Beminde Zoon,

„Wij verblijden Ons over twee zaken, ten eerste, dat aan U de hoogste waardigheid der Orde toevertrouwd is geworden, en ten twee de, dat de vergaderingen zóó gehouden zijn, dat de broederlijke liefde door de eensgezindheid nog vermeerderd is. Het eene geeft U de macht de toegekende waardigheid uit te oefenen, het andere doet U met vertrouwen het bestuur op U nemen, daar een bestuur slechts vruchtbaar kan wezen, waar de onderdanen zich er over verheugen en zich in die mate verheugen, dat zij door hun eensgezinde stemmen eene nieuwe vurige aanmoediging hebben gevoegd bij de voornemens en pogingen tot de religieuse volmaaktheid.

„Deze tijding bracht Ons uw brief dien Gij tot Ons richttet met al degenen, die in de vergadering aanwezig waren, en U gelukwenschend bidden Wij God, dat Hij door Zijn genade bevestige hetgeen Hij in U bewerkt heeft. Hij make uw ambt heilzaam, opdat uwe bekwaamheid en voorzichtigheid de vruchten doe rijpen door de raadgevingen en vroomheid van uwen voorganger Pater Hyacinth Cormier voortgebracht.

„Met deze wenschen en in deze blijde hoop, geven Wij u, beminde Zoon, die Wij spoedig wenschen te zien en te spreken, en aan de geheele Predikheerenorde als onderpand der hemelsche goederen en teeken Onzer welwillendheid, den Apostolischen Zegen."

Dinsdag 10 October vierde de HoogEerw. Pater Theissling zijn naamfeest (H. Lodovicus Bertrandus). Op den vooravond van dit feest deed de H. Vader aan Pater Theissling een prachtig portret van Zijne Heiligheid overhandigen. De H. Vader had eigenhandig. Zijne warme gelukwenschen onder de foto geschreven.

De Heer en Mevrouw

H. P. Pieper-van Eps

geven kennis van de geboorte van hunne Dochter

ANTJE.

Nijmegen 1 November 1916.

Scheepsberichten.

(OFFICIEEL).

Gedurende de maand November zijn

Binnengekomen. VAN		Uitgezeild. NAAR	
Aruba	40	Aruba	87
Barahona	1	Barahona	1
Barbados	1	Barbados	2
Bonaire	41	Bonaire	41
Bov eilanden	3	Bov; eilanden	1
La Guayra	1	La Guayra	1
La Vela de Coro	5	La Vela de Coro	5
Maracaibo	13	Maracaibo	13
New York	1	Pampatar	1
Pto. Cabello	2	Pto. Cabello	4
Rio Hacha	2	Rio Hacha	3
San Juan	1	San Juan	2
Zee	2	Sto Domingo	1
totaal	113	totaal	112

In November ll is de zeilvaart weer tamelijk druk geweest. Alleen de verbinding met Sto. Domingo was zeer slapjes. Wellicht broeit daar weer iets op politiek gebied.

St. Thomas-college.

Tot 3 Januari is er gelegenheid om nieuwe leerlingen te laten inschrijven voor 't St. Thomascollege.

De leerlingen moeten voorzien zijn van een bewijs van koepokinenting. 1—3

S. E. L. Maduro & Sons

en

Correa Hermanos & Co.

brengen ter kennis van het Publiek, dat zij alhier op den 1sten Januari 1917 eene naamlooze vennootschap tot de uitoefening van het bankiersbedrijf, in den ruimsten zin, zullen oprichten onder den naam van

MADURO'S BANK,

met een volgestort kapitaal groot fl. 1,000,000,—, aan welke Bank zij hun bankiershandel zullen overdragen.

Terzelfder tijd geven zij kennis, dat de Bank de volgende jaarlijksche rente zal vergoeden:

3% op inlagen op Spaarbankboekjes (minimum storting) fl. 5.—
4% op gelden in administratie (minimum) „ 2000—
1½% op gelden in rekening-courant (minimum) „ 500.—

Nadere inlichtingen worden gaarne verstrekt.

Curaçao, 16 December 1916.

Hiermede wordt aan belanghebbenden bekend gemaakt, dat met ingang van 1 Januari 1917, alle rechten en verplichtingen der onderneming te Curaçao van de BATAAFSCHE PETROLEUM-MAATSCHAPPIJ zullen overgaan aan de „CURAÇAOSCHE PETROLEUM-MAATSCHAPPIJ" gevestigd te 's-Gravenhage.

Ondergeteekende zal ook weder voor laatstgenoemde Maatschappij als Vertegenwoordiger optreden.

De Vertegenwoordiger
der B. P. M.

3—3 P. Jansen.

HAVEN-NIEUWS

VAN 9 DEC — 23 DEC.

Schip	Kapitein	Aankomst	van	Vertrek	naar
Nickerie	A R Nijboer	10 Dec	Amsterdam	11 Dec	New York
Caracas	H Hichborn	18 „	La Guaira	18 „	New York
Merida	A Johanson	13 „	Maracaibo	13 „	Maracaibo
Oranje Nassau	D Daasnoot	15 „	New York	23 „	New York
Maracaibo	P W Johnson	16 „	New York	16 „	Maracaibo
Merida	A Johanson	17 „	Maracaibo	18 „	La Guayra
Merida	A Johanson	20 „	La Guaira	21 „	Maracaibo
Maracaibo	P W Johnson	21 „	Maracaibo	21 „	New York
Philadelphia	G W Goodman	21 „	New York	21 „	La Guayra
Mimer	J Hopland	22 „	Maracaibo	22 „	New York
Antonio Lopez	Antich	16 „	Colón	16 Dec	Barcelona
Heelsum	Steenstra	12 „	Tucacas	13 „	New-Port
Mimer	J Hopland	14 „	New York	14 „	Maracaibo

Schooners	Aankomst	van	Schooners	Vertrek	naar
Ma Leoncita H	9 Dec	Aruba	*Clara C*	9 Dec	Riohacha
Camia H	9 „	Vela de Coro	*Refugio H*	9 „	Aruba
Maracaibo	10 „	Maracaibo	*Maria Leoncita*	11 „	Aruba
Perla de Ozama	11 „	Barahona	*Estelle H*	15 „	Isla Barlovent
Estelle H	12 „	Isla Barlov	*Refugio H*	15 „	Aruba
Frieda H	12 „	Maracaibo			
Nereida	12 „	Pto Cabello			
Amistad V	12 „	Ciudad Bolv			
La Providencia	12 „	Vela de Coro			
Refugio H	14 „	Aruba			
Ariminta	15 „	Pto Cabello			

Staat van het aantal vaartuigen, die het eiland Curaçao in de maand November 1916 aandeden met vermelding van hunne inhoudsmaat.

	ZEILSCHEPEN.			STOOMSCHEPEN.		
	Inhoud in M³.			Inhoud in M³.		
	Aantal	Bruto	Netto	Aantal	Bruto	Netto
Maand November	113	10,480	9.886	22	153.755	95.169
Vorige maanden.	1098	132.628	122.340	268	1.704.339	1.052.243
Totaal	1.211	143.108	132.226	290	1.858.094	1.147.412

Niet opgenomen zijn de schepen, die binnenkomen van de kustvaart en van de visscherij